

Bijlage 1: Evaluatie

De sportnota Sterker aan de basis heeft gestuurd op twee hoofddoelstellingen en zes onderliggende doelstellingen. Het bereiken van de doelstellingen is geëvalueerd en onderstaand samengevat.

1.1 Doelstellingen en operationalisering

De gemeente Overbetuwe heeft in de afgelopen periode gestuurd op het versterken van de lokale infrastructuur en het benutten van de kracht van sport.

In onderstaande opsomming zijn de hoofd- en subdoelstellingen weergegeven:

1. De infrastructuur versterken door als eerste ingang sportverenigingen te nemen
 - a. Het verbeteren van de communicatie tussen sportaanbieders (onderling), maatschappelijke instellingen en de gemeente op het gebied van sport.
 - b. De ondersteuning (waaronder deskundigheidsbevordering) meer toesnijden op de behoeften van verenigingen
 - c. Het versterken van de beleidsmatige aandacht voor sportvrijwilligers in het gemeentebrede vrijwilligerswerk.
2. Het optimaal benutten van de positieve maatschappelijke aspecten van sport door initiatieven te stimuleren/nemen die op onze doelen zijn gericht.
 - a. Het bevorderen van een gevarieerd aanbod van sportieve activiteiten.
 - b. Het aanhaken op en stimuleren van samenwerkingsverbanden van sportaanbieders met andere maatschappelijke instellingen.
 - c. Verenigingen betrekken bij en toerusten om maatschappelijke vraagstukken beter te kunnen hanteren.

Om de doelen te bereiken heeft de gemeente zes beleidsmaatregelen gekozen:

1. Een communicatie- en informatieplatform realiseren.
2. Gerichte deskundigheidsbevordering 'verenigingszaken' en 'sociaal-maatschappelijk'.
3. Ruimte om in te springen op nieuwe (beleidsmatige) ontwikkelingen, zoals het positioneren van sport binnen het minima-, vrijwilligers- en gezondheidsbeleid. Hiervoor ontwikkelen we nog nieuw beleid..
4. Regionalisering van 'Aangepast Sporten' voor mensen met een beperking.
5. Instelling van een subsidie om sportief-maatschappelijke activiteiten te stimuleren.
6. Jaarlijkse verkiezing van 'maatschappelijke topsporters' (met bijzondere aandacht voor gezondheid en bewegen).

1.2 Bevindingen

In deze paragraaf is de doelbereiking beschreven en op onderdelen is het proces toegelicht. De paragraaf is opgedeeld in twee delen op basis van de hoofddoelstellingen.

Hoofddoelstelling 1: De infrastructuur versterken door als eerste ingang sportverenigingen te nemen

Subdoelstelling 1A	Het verbeteren van de communicatie tussen sportaanbieders (onderling), maatschappelijke instellingen en de gemeente op het gebied van sport
Indicatoren	Het aantal actieve deelnemers platform (30% verenigingen), waarderingscijfers

	gebruikers (minimaal een 7,0 op schaal 1-10)
Beleidsmaatregel	1. Een communicatie- en informatieplatform realiseren

In 2013 is er een communicatieplatform geactiveerd waarin verenigingen, gemeente en burgers onderling informatie uit konden wisselen. Dit platform www.overbetuwebeweegt.nl is in eerste instantie door de klankbordgroep onder de aandacht gebracht en later door Overbetuwebeweegt.nl. Anno 2019 is een groot deel van de 75 sportverenigingen aangemeld bij www.overbetuwebeweegt.nl. De website gebruiken als instrument om onderling met elkaar te communiceren blijft achter. Daarnaast zijn er sportcafés ontstaan, die tevens een informatie-uitwisselende functie hebben. Deze bijeenkomsten winnen aan populariteit en worden tevens via het platform gepromoot.

Subdoelstelling 1B	De ondersteuning (waaronder deskundigheidsbevordering) meer toesnijden op de behoeften van verenigingen
Indicatoren	Type ondersteuningsvraag (n.v.t.), aantal deelnemers (minimaal 15 verenigingen per jaar), mate waarin de vereniging versterkt is door cursus (minimaal een versterking van '3,0' op schaal 1-5), mate waarin Fonds Scholingskosten gebruikt wordt (minimaal 75%)
Beleidsmaatregel	1. Een communicatie- en informatieplatform realiseren 2. Gerichte deskundigheidsbevordering 'verenigingszaken' en 'sociaal-maatschappelijk', Fonds scholingskosten

Na het ontstaan van Overbetuwebeweegt.nl is de animo voor de door Forte aangeboden cursussen deskundigheidsbevordering gegroeid en zijn er diverse cursussen aangeboden die in grotere getale zijn bezocht (deels in samenwerking met de gemeente Lingewaard). Tevens is er een grote hoeveelheid andere cursussen aangeboden waarbij het streefaantal deelnemende sportverenigingen is gehaald. Cijfers over de mate waarin verenigingen zijn *versterkt* door de cursussen zijn echter niet bekend.

Het Fonds Scholingskosten waar sportverenigingen hun kaderopleidingen voor 50% gesubsidieerd kunnen krijgen wordt door de jaren heen steeds minder benut. Het is wenselijk te onderzoeken op welke andere wijzen dan de huidige verenigingen kunnen worden geattendeerd op de mogelijkheden hiertoe alsmede de voorwaarden waaraan subsidieaanvragen dienen te voldoen.

Subdoelstelling 1C	Het versterken van de beleidsmatige aandacht voor sportvrijwilligers in het gemeentebrede vrijwilligerswerk
Indicatoren	Het aantal nieuwe bemiddelingen (sport)vrijwilligers door nieuw vrijwilligersbeleid, Percentage verenigingen dat tekort aan vrijwilligers heeft
Beleidsmaatregel	3. Ruimte om in te springen op nieuwe (beleidsmatige) ontwikkelingen, zoals het positioneren van sport binnen het minima-, vrijwilligers- en gezondheidsbeleid. Hiervoor ontwikkelen we nog nieuw beleid. Ook volgen we de eventuele gevolgen van de afbouw van de sportsubsidie per jeugdlid

Het vrijwilligerssteunpunt wordt verzorgd door Forte. De medewerkers van Forte voorzien potentiële vrijwilligers van informatie en onderzoeken met hen de voorkeursrichting. Er wordt

niet gemonitord op welke wijze hier een vervolg aan wordt gegeven, of er verder nog informatie nodig is en welke verenigingen een tekort aan vrijwilligers hebben. Het vrijwilligerssteunpunt constateert wel een groei in belangstelling voor Overbetuwebeweegt.nl.

Hoofddoelstelling 2: Het optimaal benutten van de positieve maatschappelijke aspecten van sport door initiatieven te stimuleren/nemen die op onze doelen zijn gericht.

Subdoelstelling 2A	Het bevorderen van een gevarieerd aanbod van sportieve activiteiten.
Indicatoren	Aantal informatieverzoeken bij Wmo-loket/loket Aangepast Sporten (min. 50 per jaar), aantal succesvolle doorverwijzingen Aangepast Sporten naar verenigingen (minimaal 20 per jaar), aantal G-sporters bij Overbetuwse verenigingen (minimaal 115), aantal nieuwe leden verenigingen door activiteiten, percentage Sportdeelname minimadoelgroep, aantal jeugdleden bij sportverenigingen die eerder subsidie ontvingen (minimaal gelijkhouden aan aantal voor afbouw subsidie)
Beleidsmaatregel	3. Ruimte om in te springen op nieuwe (beleidsmatige) ontwikkelingen, zoals het positioneren van sport binnen het minima-, vrijwilligers- en gezondheidsbeleid 4. Regionalisering van 'Aangepast Sporten' voor mensen met een beperking 5. Instelling van een subsidie om sportief-maatschappelijke activiteiten te stimuleren

Het loket Wmo en het klantcontactcentrum zijn onder andere belast met het behandelen van informatieverzoeken en het stimuleren van contact met de verenigingen. Zij houden echter niet bij over welke regeling er vragen worden gesteld.

Regionaal samenwerkingsverband Uniek Sporten/Aangepast Sporten begeleid individuele sporters bij het kiezen van een voor hen geschikte sport en adviseert verenigingen. De concrete cijfers van toegestreden inwoners uit Overbetuwe zijn niet voorhanden.

Uniek Sporten is ook adviseur voor sportverenigingen die G-sport willen aanbieden. Er zijn in Overbetuwe 14 sportverenigingen die 18 takken van sport voor mensen met een beperking aanbieden. Dat is een groei van 50% ten opzichte van 2013. Special Sports, een tweejaarlijks evenement om kennis te maken met alle mogelijkheden voor G-sporters staat inmiddels stevig op de kaart en voedt de aanmelding van G-sporters bij verenigingen.

Er kan een positieve conclusie worden getrokken; de regionalisering van het 'Aangepast Sporten', zoals opgenomen in beleidsvoorstel 4, blijkt aan te slaan.

De Gelrepas is er voor inwoners van de gemeente Overbetuwe met een inkomen tot 110% van de bijstandsnorm en hun kinderen tot 18 jaar. Voor kinderen geldt dat ze gratis kunnen sporten. De maximale jaarlijkse vergoeding voor contributie is € 225,00. Daarnaast is er een vergoeding voor kleding en materiaal.

Door de afbouw van de jeugdlidsubsidie zijn er iets minder jeugdlidmaatschappen bij de verenigingen afgesloten. De grootste terugloop in jeugdleden vond plaats bij drie van de zes lokale gymverenigingen. Er zijn slechts enkele verenigingen geweest die aangaven dat ze het moeilijk kregen door de afbouw van de jeugdlidsubsidie. Geen enkele vereniging is door deze maatregel gestopt met hun activiteiten.

Subdoelstelling 2B	Het aanhaken op en stimuleren van samenwerkingsverbanden van sportaanbieders met andere maatschappelijke instellingen
Indicatoren	Het aantal aanvragen nieuwe activiteitsubsidie (minimaal 50 per jaar), % besteed bedrag activiteitsubsidie (100% in 2016), type activiteiten, aantal deelnemers (minimaal 1000 in 2016), aantal samenwerkingsverbanden (minimaal 15 per jaar tussen sport- en niet sport gerelateerde organisaties)
Beleidsmaatregel	5. Instelling van een subsidie om sportief-maatschappelijke activiteiten te stimuleren

De afbouw van de jeugdlidsubsidie liep samen is met de opbouw van het Fonds Maatschappelijke activiteiten door Sportverenigingen (MADS). In 2016 is MADS vervangen door het FMI (Fonds Maatschappelijke Initiatieven) en kunnen ook niet-sport gerelateerde organisaties een subsidieaanvraag indienen. Toewijzing van een bijdrage vanuit het MADS was beperkt doordat geen bijdrage werd gegeven voor reguliere verenigingsactiviteiten.

In de nieuwe pilot OverbetuweDoet (opvolger van FMI) hebben verenigingen mogelijk profijt van hun grote achterban: maatschappelijke activiteiten worden voortaan door inwoners van Overbetuwe al dan niet gesteund met waarde vouchers. Bij voldoende verzamelde vouchers kan het initiatief doorgaan.

Subdoelstelling 2C	Verenigingen betrekken bij en toerusten om maatschappelijke vraagstukken beter te kunnen hanteren
Indicatoren	Aantal deelnemers deskundigheidsbevordering (zie beleidsdoel 1, subdoel 2), mate waarin de vereniging versterkt is door cursus (zie beleidsdoel 1, subdoel 2)
Beleidsmaatregel	2. De ondersteuning vanuit de gemeente toesnijden op de behoefte van de verenigingen 6. Jaarlijkse verkiezing van 'maatschappelijke topsporters' (met bijzondere aandacht voor gezondheid en bewegen)

Op gebied van toerusten van verenigingen om maatschappelijke vraagstukken beter te kunnen hanteren, zijn er vooral door Uniek Sporten en MEE deskundigheidsbevorderingscursussen gegeven. Het effect en de implementatie hiervan is reeds besproken onder Hoofddoel 1, subdoel 2. Er is in de afgelopen periode niet het beoogde aantal strategische samenwerkingen tussen verenigingen onderling en maatschappelijke organisaties ontstaan. Van belang is echter wel te vermelden dat Overbetuwebeweegt.nl een structurele samenwerking is tussen 7 lokale maatschappelijke partijen. Deze heeft een effect gehad op het toenemende succes van de sportcafés en daarmee ook de deskundigheidsbevordering.

De jaarlijkse verkiezing van maatschappelijke topsporters is niet van de grond gekomen en niet langer in de begroting opgenomen.

1.3 **Resume en aanbevelingen bij het actualiseren sportbeleid**

Overbetuwebeweegt.nl als impuls voor infrastructuur

In 2015 is de gemeente gestart met een pilotproject genaamd Overbetuwebeweegt.nl (als uitvoeringsoplossing voor deelname aan de rijksregeling 'Brede impuls combinatiefuncties', beter bekend als buurtsportcoaches). Overbetuwebeweegt.nl is een samenwerkingsverband van zeven maatschappelijke instellingen die met vraaggestuurde activiteiten inwoners van Overbetuwe aansporen om tot een actievere en gezondere leefstijl te komen. Overbetuwebeweegt.nl zet hiervoor uiteenlopende activiteiten in met als rode draad sport, bewegen en gezondheid.

Overbetuwebeweegt.nl heeft een goede positie gekregen in de lokale infrastructuur. Het draagt bij aan de communicatie tussen sportverenigingen, maatschappelijke instellingen en gemeente. Onder meer sportcafés, vergadercycli en evenementen voor meer interactie in het werkveld.

Bij de opstart van Overbetuwebeweegt.nl heeft de focus gelegen op het uitvoeren van beleidsmaatregelen. Dat wil zeggen het opstarten van activiteiten voor de gekozen doelgroepen en inrichten van de samenwerkingsconstructie tussen en met de zeven uitvoeringsspartners. Het inrichten van een registratie- en monitoringssysteem heeft minder aandacht gekregen. Gevolg is dat Overbetuwebeweegt.nl veel in de uitvoering heeft gedaan maar achteraf moeilijk is vast te stellen in welke mate het heeft bijgedragen aan het realiseren van de beleidsdoelen.

Benutten maatschappelijke kracht van sport

De inzet van Overbetuwebeweegt.nl heeft een rol gespeeld bij het realiseren van de vijf algemene maatschappelijke doelen die de gemeente nastreefde, te weten:

1. deelname aan maatschappelijke activiteiten/participatie stimuleren
2. bevordering van de gezondheid/bewegen
3. sociale samenhang
4. verrijken van het activiteitsaanbod
5. door samenwerking en de zelfredzaamheid en verantwoordelijkheid van inwoners en organisaties vergroten.

De mate waarin Overbetuwebeweegt.nl heeft bijgedragen is niet geregistreerd en niet specifiek onderzocht. In de praktijk zijn bijvoorbeeld gezondheidsprojecten op basisscholen, beweegprojecten voor senioren en sport- en spelactiviteiten in wijken gerealiseerd.

Ter lering en verbetering

Het beleidsveld sport is in de afgelopen jaren ontwikkeld naar een intersectorale aanpak. Er zijn uiteenlopende verbindingen ontstaan tussen inwoners, maatschappelijke instellingen en gemeentelijke beleidsvelden enerzijds en het beleidsveld sport anderzijds.

Aandachtspunt voor de komende beleidsperiode:

- Verduurzamen van Overbetuwebeweegt.nl als beleidsuitvoeringsspartner van de gemeente. Versterken van de organisatorische, doelmatige en financiële aspecten van Overbetuwebeweegt.nl.

- Inzetten van sport- en beweegactiviteiten ter realisering van doelstellingen uit het sociaal domein van de gemeente. Benutten van de kracht van sport en bewegen.
- Versterken van de lokale infrastructuur met een focus op sportverenigingen en relevante maatschappelijke instellingen op de thema's sport, bewegen en gezondheid.
- Inrichten van een instrument om de beleidseffecten te monitoren en hierop te kunnen bijsturen.